

ne kravice. Pomotni ni pričakovati od nikoder. Naši kmetje so z nami vred glede živil v najhujši stiski in nam, če tudi radi, ne morejo pomagati. — Vlada vse to vidi, pa nam noče pomagati. Za Turke je imela darila — 1200 milijonov K, za samostojne okoli 300 milijonov, za Sokole več milijonov, država redi nepotrebne ruske Wranglove, a za bedno slovensko našo ljudstvo nima belice. V skladiščih židovskih veletržcev je še na stolne vagonov stara koruza, ki so jo nakupili po nizki ceni. Ali ne bi mogla naša vlada to koruzo in fižol nakupiti, in za nizko ceno razdeliti med uboge vinčarje in delavce na deželi, da ne bomo poginjali lakote? Samostojni minister Pucelj skrbi samo za mesarje, liberalni dr. Kukovec za verižnike, za našo ubogo ljudstvo na deželi pa se poglobljuje vsaj v poslanci Slov. ljudske stranke, da ne bomo pocepali od pomanjkanja. Otmite nas in naše otroke!

Pogranične trupe je poslala beograjska vlada na našo mejo. V teh trupah je nad 75% pravoslavnih Rusov od Wranglove armade. Tako je n. pr. v 11. stotnji samo 5 Slovencev in 7 Srbov. Ostali so sami Wranglovci. Kako bodo ti ljudje vršili svojo službo, ko ne poznajo ne jezika, ne krajev, ne ljudstva, ne narodovih navad. Ali demokrasko-samostojna vlada ne bi raje postavila slovenske fante v tako važno službo na naši meji. Toliko naših ljudi je brez službe. A tujci dobijo mesta, naši pa ne. Tu imate zopet nov dokaz samostojnega žegnaja. In Mermolja trdi, da samostojni skrbijo za ljudski blagor.

Pritožbe proti pograničnim trupam se že množijo. Te trupe so prišle komaj 1. oktobra na našo mejo, a že se slišijo dan za dnem hude pritožbe obmejnega prebivalstva. Varno ni imetje posameznikov ne tostran in ne onstran meje. Varne niso ženske... Občine, kjer se kaj takega dogaja, naj vsak slučaj nasilne in brezplačne rekvizicije blaga in žensk takoj z dokazi in natančnimi opisi javijo okrajnemu glavarstvu s prošnjo, da odpomore tej težavi. Eno-glasen klic našega ljudstva je: Pogran- nične trupe proč! Tujce proč! Kruh in zaslužek slovenskim sinovom!

Po ptujskem okrajnem glavarstvu so začeli letati neki liberalni ptiči, ki želijo od župana ujeti podpise za Pirkmajerjevo zaupnico. Nekoč smo nabirali zaupnice za naše slovenske uradnike, katere so hoteli preganjati Nemci in nemškutarji. Danes pa smo v Jugoslaviji in g. Pirkmajer je vendar Slovenec. Čemu rabi toraj domači uradnik zaupnico? Zaupnico mu naj da — stran- ka, kateri služi, druge Slovence pa naj pusti v miru, ker smo hvala Bogu že od leta 1918 v Jugoslaviji.

Železniška uprava — navijalec cen. Kmetijska podružnica v Št. Ilju v Slov. gor. je naročila za svoje člane vagon apna iz Zagorja. Vagon je prispel do postaje Pesnica kot tovorno blago. Od Pesnice do Št. Ilja pa so ga poslali kot brzovozno blago, ker Št. Ilj ne velja kot tovorna postaja. Prevoznina od Pesnice do Št. Ilja znaša 532 dinarjev 30 par, t. j. 2129 K 20 v (1?), torej štirikrat več kot iz Zagorja do Pesnice. Ali niso to kaprice železniške uprave? Končna postaja južne železnice v Jugoslaviji še do danes ni proglašena za tovorno. In radi tega moramo kmetje plačevati tako visoke tarife. Ali ni to škandal?

Himen. V mariborski stolni cerkvi je bila poročena minulo soboto g. Slavica dr. Jankovičeva z dr. Veršičem. Mladostni par je poročil dr. Medved, bilo srečno!

Umrlj. V Preseki pri Mozirju tamošnji vzorni gospodar Franc Kocjanc. Rajni je bil cerkveni ključar, član občinskega odbora in gospodarske zadruge. Dolgo vrsto let je bil tudi načelnik krajnega šolskega sveta. Bil je izobražen, skromen, prijazen in blag značaj. Vzornemu možu svetila večna luč, težko prizadeti obitelji pa naše so- žalje.

Samomor. Na Ponikvi ob juž. žel. se je obesil 36 let stari zahajac Karol Pisanec, ki je že dolgo obetal, da mu bosta vrv, veja in zrak smrtna postelja.

Fantje so se stegli pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Neki Klobasa je lopnil v Ivanjih 18 letnega Matija Vrbnjaka s tako silo s kolcem po trebuhu, da ga je ubil. Eden Vrbnjakovih tovarišev je dobil z nožem po glavi, a se bo zizal.

Orožniki ustrelili vojnega begunca. Dezerter Jožef Vuk, doma v bližini

Ptinja, se je skušal odtegniti vojaški službi s skrivanjem po svoji rojstni okoliici. Vuka pa so orožniki vendarle izsledili in ga obiskali. Pri pogledu na žandarje se je spustil Vuk v tek, nakar mu je pognal en orožnik kroglo v hrbet tako, da se bori sedaj s smrtno v ptuj- ski bolnici.

Vojaki — razbojniki, Eden podna- rednik in 2 vojaka so napadli dobro oboroženi 1 km od Velesa v Srbiji tr- govce, katerim so oropali 19.000 dinar- jev in jih potem skrbno skrili. Oropani trgovci so v mestu hitro javili rop po- liciji, ki je kmalu prišla razbojnike, ki so priznali svoje dejanje. Podnarednika so gnali pandurji na kraj, kjer so skrili roparji denar. Vojaki-razbojniki so iz- ročeni vojnemu sodišču.

64 oseb je proglasilo načelstvo zve- čanskega okrga (Južna Srbija) za — hajduke. Na vsako glavo je razpisana nagrada 500 dinarjev. Tolovajstvo pro- cvita v naši državi vrljub policijskemu režimu g. Svetozarja Pribečevića. In g. Pribečević je še toliko drzen, da je iz- javil uredniku »Pučkega prijatelja«: »Razmere v naši državi so vrlo povoljne.« Povoljne pa, povoljne...

Gospodarstvo.

Vinogradništvo.

Vinska trgatve je v prejšnjih letih začela navadno okrog »Terezijenega« to je okrog 15. oktobra. To staro šego pa hočejo nekateri sedaj odpraviti. Po- sebno letos hitijo z bratavo, kakor bi pričakovali — »meksikanerja«.

V ljutomerskem vinarskem okolišu so že začeli nekateri z bratavo v pre- teklem tednu. Mošt je kazal 16—18 stopinj sladkorja. Večina posestnikov pa bo začela z bratavo šele koncem tega ali pa celo prihodnji teden. Ta pozno brana vina ne bodo zaostala za letnikom 1917 ampak bodo še boljša. Vinska tr- govina še stoji, cene še niso označene.

Mošči so tehtali proti koncu pre- tečenega tedna v ljutomersko-ormožkem okraju 17—20 stopinj po klosterne- burški tehnicji, kaka je pač lega. Ker je zdravo grozdje, dobi vsaki več, kakor je pričakoval. 11—13 naphanih put da polovnjak, medtem ko se je druga leta rabilo za isto množino 14—16 put.

Cene moštu. Čeravno še vinska trgovina ni posegla v kupčijo, se danes po posamezno sklenjenih kupčijah ven- dar že lahko reče, da je začetna cena ena krona za vsako sladkorno stopnjo. Sortirajte grozdje! Berite pozno!

Vino bo letos izredne kakovosti. Najstarejši ljudje ne pomnijo take suše. Kdor je rano bral, si je naredil veliko škodo, ker je grozdje zdravo, ne gnili in ker se je tudi listje, v katerem se dela sladkor zeleno in zdravo. Kdor količkaj more, naj ne bere pred 10. okto- brom. Letošnje vino se še bo iskalo!

1225 gramov težak grozd je zrasel v vinogradu župnika g. Evalda Vračko v Št. Ilju. Groz je dal liter vina.

Colnina za vino se je v Nemški Avstriji zopet povišala. Pred nekaterimi tedni smo poročali, da se je uvozna carina na vino dvignila na 4,500 K za 100 l, danes pa so tej colnini še na- vrgli doklade, tako da se plača od 23. sept. t. l. naprej 6.000 K za hl ali 60 K za vsaki liter. Pod temi razmerami je vsak uvoz naših vin v Nemško Avstrijo skoraj izključen.

Zvišajte zavarovanje zoper požare! Vsak dan dobivamo pritožbe, da ljudje, če jim pogori njih imetje, dobijo le male svote za odškodnino. To je krivo, ker imajo ljudje zavarovane svoje hiše prenizko. Tako je n. pr. pogorelo dne 15. septembra nekemu posestniku po- slopij in premičnin v vrednosti 250.000 kron. Zavarovan je pa bil samo za 3200 K! Ta svota se niti za streho ne zadostuje. Svetujemo vsem našim lju- dem, da takoj povišajo zavarovalne svote. V tem oziru priporočamo, da se zavarujejo pri edinem slovenskem in najmočnejšem zavarovalnem zavodu pri »Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani«. Ta zavarovalnica ima svoje zastopnike skoro po vseh župnijah. Tajništvo kmet- ske zveze v Mariboru (Cirilova tiskarna I. nadstropje) gre našim ljudem glede zavarovanja na roko in izroča novo zavarovanje glavnemu zastopniku. Tre- ba je na Tajništvo poslati samo zava- rovalno polico ali knjižico stare zava- rovalne družbe in od tu se potem pre- skrbi, da se za povišek zavaruje pri Vzajemni. Naznanite dolžino in širino poslopij, opis ali je poslopje leseno ali zidano in kako je krito. Kdor je za

nizko svoto zavarovan pri kaki tuji za- varovalnici, lahko za povišek pristopi k tej naši zavarovalnici. Sumljive agen- te tujih zavarovalnic pa zavrnite, da vas ne spravijo v nesrečo.

Cena živini je postala trdna in me- stoma celo raste. Ker so postala krmila izredno draga, je povišek cen živini tudi opravičen. Živinorejci bodo vsled velike suše itak imeli ogromno škodo. Odprodati morajo več kot polovico ži- vine. Vrzeli, ki jo je napravila suša, ne bodo več let mogli popraviti. Kdor za- hteva sedaj nizke cene za živino, nima niti pojma o položaju, v katerem se nahajajo živinorejci. Mestno prebival- stvo bi rado imelo meso po nizki ceni. Posebno rdečkarji so mojstri v kričanju po nizkih cenah mesa. Da pa židovski fabrikanti za obleko in druge potreb- ščine tirajo cene neprestano kvišku, tega pa ne vidijo. Samostojni pogla- varji okoli Mermolja pa šuntajo mesar- je proti živinorejcem in ostalemu pre- bivalstvu. Živinorejci, pazite!

Na svinjski sejem v Maribor dne 30. sept. 1921 so prignali 372 ščetinar- jev in 2 kozi. Tržne cene so bile sle- deče: Mladi prašiči 6—8 tednov stari komad od 80—120 K, do 4 mesce stari kom. od 520—550 K, do 6 mesev stari 550—800 K, do 7 mesev stari 850 do 900 K, do 9 mesev stari 900—1000 K, prašiči od 1 leta stari 1000—1420 K, od 1½ leta stari 3400 K. — Plemenske svinje za 1 kg žive teže od 28—32 K, poldebele za zakol 1 kg mrtve teže od 32—42 K. Kupčija je bila živahna. Naj- več se je prodalo v smeri proti Dravo- gradu.

Prodaja žrebet v starosti do 6 mesev se bo vršila v Celju dne 9. okt. t. l. ob 9. uri predpoldne pri konjskih barakah na Lanovžu. Prodanih bo 6 žrebet.

2000 konj se sme izvažati iz naše države in sicer preko carinarne v Ma- riboru 400 glav, preko carinarne v Ra- keku 300 glav, ostalo število pa preko carinarne v Bitolju, Gruziji i. t. d.

Cene poljskim pridelkom. Zadnje dni so podaniki tujih držav kupovali na naših žitnih trgih pšenico, kar je povzročilo zvišanje cen. Meterski stot pše- nice so kupovali po 1050 do 1060 K, koruzo 840, oves 700 do 750 kron, pi- sani fižol po 930 do 950 K, beli fižol je 100 kron dražji. Moki so nekateri mlini radi visokih cen pšenice zvišali ceno za 30 vin. pri kilogramu. Moka nularica se prodaja v Zagrebu po 16 K 90 vin.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 229—230 naših kron, za 100 nem- skih mark se plača 192, za 100 čeho- slovaških kron 260, za 100 avstrijskih kron 12—14 in za 100 laških lir 903 jugoslovanskih kron.

Orlovski vestnik.

Sy. Lenart v Sl. gor. Orlovski od- sek priredi v nedeljo, dne 16. oktobra veselico, na kateri se bo prvokrat upri- zorila igra »Lovski tat«. Prijatelji or- lovske misli in poštene zabave, pridite si ogledat to lepo in novo gledališko predstavo. Začetek ob 3. uri pop.

Sv. Jurij ob Ščav. Telovalna od- seka sta v polnem razvoju. Velika ovira vsestranskemu razvoju je pomanjkanje primernih prostorov. Da se temu enkrat za vselej odpomore, se je sprožila hval- vredna misel, postaviti primeren dru- štveni dom. Tam se naj zbira k pouku in razvedrilu ob prostem času vsa po- štena mladina. — Vsaka dobra stvar ima sovražnike. Tudi misel, postaviti vrli jurjevski mladini topel in prostoren dom, je zadel pri nasprotnikih na hud odpor. Prijatelji krščanskih društev se ga niso ustrašili. To so zabsajnejše pokazali a tem, da so vkljub najvišjemu s tako požrtvovalnostjo dovažali kurivo za žganje opeke. Nekateri vasi so tek- movale med seboj, katera bo prej in več navozila. Hvala in čast taki posne- manja vredni vnemi. Ko bodo vsi kršča- nskomisleči in našo pošteno mladino ljubeči Jurjevčani storili svojo dolžnost, bo zaplapolal veselo ogenj v dveh mo- gočnih pečeh z okoli 150.000 kosi opeke.

Blagoslov in otvoritev Orlovskega doma v Oplotnici. Oplotniški Orel je obhajal dne 25. septembra ob priliki otvoritve Orlovskega doma v resnici dostojno in slovesno svoj praznik. V soboto zvečer se je vršila bakljada z godbo. Nešteta množica je korakala ob svitu lampijonov od Orlovskega doma v Oplotnico, kjer je priredila prisrčne ovacije g. Kunej, g. Oberski in županu g. Leskovarju. Pri vseh treh podoknicah

je sodeloval orlovski pevski zbor iz Konjic. V nedeljo na vse zgodaj so že odmevali ubrani zvoki slovenjebistriške godbe v Oplotnici in naznanjali vsem prebivalcem praznik orlovske misli. Točno ob 9. uri se je vršil pri slavo- loku nad vse prisrčen sprejem gostov. Prvi se je pripeljal mil. g. arh. Franc Hrastelj iz Konjic, za njim pa se je prikazala orlovska zastava, ponos ple- menitih Teharčanov, ki so se udeležili našega slavlja v velikem številu. Naši sosedje pa so takorekoč tekmovali med seboj radi udeležbe. Lepe so bile zbrane orlovske čete Konjičanov na čelu jim 3 konjeniki v krojih. Posebno zanimanje pa so vzbudili Prihovčani. Pripeljali so se na okinčanem vozu, v katerega je bilo vpreženih osem konj. Prvi je poz- zdravil goste br. Rancigaj, predsednik domačega odseka, v imenu župnije g. župnik Fr. Hohnjec, v imenu občine g. Jože Rakovnik, odzdravil je br. Alf. Ložak, okrožni načelnik. Po pozdravu se je podal sprevod v cerkev, kjer je daroval g. dr. Hohnjec sv. mašo. Po sv. maši je bil blagoslov in otvoritev doma. Govorili so g. arh. Hrastelj iz Konjic, g. dr. Hohnjec in Jože Pirc, predsednik J. O. Z. Ob 2 h je bila javna telovadba. Vaje so bile izvanredno dobro izvajane.

Vransko. Pri nas se je začel v za- dnjem času živahno gibati naš Orel. Priredil je v poletju med drugim dva dobro uspela izleta na Tešovo in Ločico z namenom, da vzbudi zanimanje za Orla tudi v širših krogih. Obakrat je bil govor o namenu Orla in pa telo- vadni nastop. Zlasti zadnji izlet na Lo- čico, 25. sept. je s svojim bogatim telo- vadnim sporedom svoj namen popolno- ma dosegel. Poleg ljubkih vaj s pra- porci, skupin in deklamacij najmlajših Orličev so zlasti ugajale orliške vaje s petjem in prav posebno zares lepe sku- pine za II. slovenski orlovski tabor v Brnu, ki so jih z izredno dovršenostjo izvajali sami domači Orli (kolikor znano tokrat sploh prvič v Sloveniji). Vsa čast takim fantom! Da je nastop izpadel tako lepo, smo dolžni zahvalo šentjur- skim in šentpavelskim Orlom in Orlicam, ki so prihiteli med nas in sodelovali pri nastopu in pa županu trga Vransko g. Zupanu, ki nam je dal radevolje krasen vrt na razpolago in je sploh Orlu zelo naklonjen. Vsem iskrena hvala! Vi starši, ki ste videli, v kakem duhu vz- gaja Orel mladino, pošljite svoje otroke k Orlu, če hočete imeti res poštene in pridne fante ter hčerke! Orli in Orlice pa le tako naprej in dosegli boste še lepše uspehe! Bog živi!

Dopisi.

Rače. Naš župan in kamnosek Koban sedaj zelo pridno ponuja na- grobne kamne našim ljudem. Mož je zelo »priporočljiv.« Najprej je bil »kle- rikalec«, potem zagrižen komunist, nato socialdemokrat in od 25. septembra t. l. naprej pa navdušen Slabostojnež. Saj je glasoval pri volitvi v cenilno komi- sijo z Lesjakom vred za zeleno samo- stojno listo. Kljub Kobanovemu glasu pa je samostojna lista dobila v mari- borskem sodnem okraju 90 glasov manj kot lista Slovenske ljudske stranke. — Živijo nov slabostojneži!

Zavrce. V najlepši dobi svojega življenja je umrl na griži posestnik Anton Vuzem, p. d. Batko. Veliko let je bil naročnik »Slov. Gospodarja«. Zmiraj je stal neustrašeno na naši strani. Bil je mož katoliškega prepri- čanja. Zapustil je ženo in pet nedoras lih otrok. Bodi mu zemljica lahka!

Le še pol leta. Vsi dunajski ča- sopisi brez izjeme slikajo žalostni po- ložaj, v katerem se sedaj nahaja Nem- ska Avstrija. — Vsak teden, tako pi- sejo, smo za eno milijardo papirnatih bankovcev bogatejši, ne da bi imeli za- nje kakega kritja. To stanje je ne- vzdržljivo in mora dovesti državo do popolnega finančnega in gospodarske- ga poloma. Ako ne pride pravočasno izdatna pomoč, je življenje Avstrije odmerjeno le še za pol leta. Po prete- ku te dobe je državni bankerot tako neizogiben, da o tem ni več nobenega dvoma, kajti državno posojilo v znes- ku 20 milijard je že izčrpano, a nobe- neza državnega posojila ne more dr- žava več dobiti.

150 ministrov in visokih ministr- skih uradnikov je na Angleškem v enem letu prestopilo iz anglikanske cerkve v katoliško cerkev. Vesel pojav katoliške- ga gibanja v Angliji!